

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne osira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 28. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javno zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročilno, reklamacije in inšerate pravega upravištvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinost je moč.“

Misli o naših okoličanih.

Nedavno govorili smo o apatnosti in duševnem otrpenju naših okoličanih v narodnem obziru. Rekli smo, da bi si okoličani lahko pomagali do mnogo boljše prihodnosti, ako bi v njih bilo kaj več naprednega duha. A o narodnem, kakor tudi v gmotnem obziru se oni premalo brigajo, ter puščajo drugim vladati, ne da bi se požurili in se brigali si duševno in gmotno pomoči.

Okoličan je v političnem obziru zrel; pokazal je to pred leti o priliki volitve v državni zbor — isto politično zrelost pokazal je tudi pozneje o priliki deželno-zborskih volitev; samo vstrajnosti in sloge o započetem delu mu je manjkalo, kmalu je omagal, kmalu se zopet pustil premetiti škodoželjnemu sovražniku in seme vsejano na okoličansko ledino, pognalo je, a divjak, ki je iz njega izrastel, jel je pehati in pojemati in sedaj preti mu večni pogin.

Kmalu bode državna pravica zopet vabila okoličana k volitvi deželnih poslancev. V nasprotnem taborju delujejo uže z vsemi silami, da se jim zemljišče ne odvzame ter da zopet nadvladajo. A mi? Mi še sedaj držimo roke križem, ter pustimo, da nam sovražnik lastnovoljno škodo učinja.

Ono osnovanje otroških vrtov „Pro Patrije“ po okoličani, ono obdarovanje okoličanskih otročičev z obleko in obvalom, ono božkanje in hvaljenje okoličanskega prebivalstva po lahonskih listovih — kaj pač pomeni, ako ne manever, okoličana moralno si podvreči in se z njim politično o priiliki okoristiti? Ta majhna darilica, te mrvice iz lahonske mize so judežev denar, ki ga nude ubogej okoličanskej raji, da zataji svoj rod in prepričanje ter pomaga v to, da se tem političnim volkovom zagotove mastna mesta, ki jih sedaj uživajo, katera bi za nje bila zgubljena, ako bi potegnili nasprotni veter.

Lahon sicer žrtvuje v „narodni“ namen, a v tem mu je vodilo sebičnost; on dobro ve, da mu bodo mrvice, ki jih v narodni namen daruje, stoterno povrnjene. Narodnost njegova, ako se sme tako imenovati, daje mu vsakdanjega kruha; ni čuda, ako za njo na vso moč deluje, v tem, ko je narodnost pri nas Slovenceh zgolj požrtvovalnost in muka.

Resnica je sicer to, a ne smemo se radi tega strašiti. Vsake stvari začetek je združen z težavo — a pri vsem tem ista

stvar ima lahko najboljši vspeh. Enako je tudi z narodnostjo.

Ni še preteklo mnogo desetletji, odkar so začeli narodnjaki slovenski orati narodno ledino na literarnem in političnem polju — vspeh njihovega dela bil je dosežaj sicer skromen, a pri vsem tem dosegli so z vstrajnostjo marisikje v našej domovini to, po čemur so naši praotci zaman hrepeneli. Boriti se jim je sicer bilo z sovražniki, a ti niso bili tako mnogobrojni, kakor tu pri nas, kjer nas obdajajo od vseh strani, ter se nam povsod delajo zapreke.

A nad vspehom ne smemo obupati. Čeprav v manjšini, držati moramo narodno zastavo visoko ter ne pripustiti, da nas zmaje vsak vetrič. Narodni ponos mora nas voditi v vsakem činu, ako hočemo priboriti našemu, čeprav majhnemu narodu i tu na obalah jadranskega morja ono trdnost, koje uživajo Italijani. Politično zreli bodemo se le tedaj, ako do te trdnosti pridemo, ko smo si osnovali trdno konservativno narodno stranko, po katerej smo zvezani kakor z verigami ter nimamo več v naših vrstah izdajalcev.

Smoter vsega narodnega delovanja na Primorskem in osobito tu v Trstu, morala bi tedaj biti združitev vseh slovanskih elementov v jedno jedino trdno stranko. Posnemajmo v tem naše sodeželane, kojih politična društva so vsa jednega duha in prepričanja, delujoča skupno v jedini smoter — v povzdigo narodne zavesti in laškega naroda in jezika sploh! Združimo se tudi mi v močno politično stranko in ravnajoč se po njenih pravilih, odbijajmo srčno napade nasprotne nam stranke; vtrdimo se polagoma, kakor so se nasprotniki naši in bojujmo se za naše narodne pravice.

Najmočnejši činitelj pa tukaj pri Trstu so uprav naši okoličani; mej nje moramo zasejati in jim vcepiti pravo narodno zavest, zavest, da so sini slovanske majke, ter da morajo delovati v proslavo in povzdigo slovanskega jezika in slovanske narodnosti. Na kakšen način bi pa v tem morali delovati, o tem spregovorimo v drugem članku.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja dne 1. oktobra 1888.)

(Konec.)

Poslanec Dežman se spušča v podrobne zadeve zaradi pouka nemškega je-

zika na slovenskih ljudskih šolah. Zahteva, da se opusti vse, kar se hoče skleniti proti nemškemu jeziku, in naj se v posnemovzame prebivalce okolice tržaške, kateri so sklenili v svoje šole uvesti nemški jezik.

Poročevalec prof. Šaklje pravi, da se je deželni predsednik baron Winkler skliceval na uredbo c. kr. deželnega šolskega sveta, da si se ni spuščel v pravne razprave; povedati pa mora, da naredba dež. šolskega sveta iz leta 1870 ni nikak zakon in za deželni zbor kranjski nikdar merodajna. Deželni zbor nikakor neče segati v pravice c. kr. deželnega šolskega sveta, a protesti zoper to naredbo so došli, tako iz Šmartina, kakor iz Cerknice. Deželni zbor pa ima gotovo pravico, kritikovati poslovanje tudi c. kr. deželnega šolskega sveta, kajti ako bi te pravice ne imel, da bi bil le poklican pregledavati številke deželnih dobrodelnih zavodov iz deželnega proračuna, potem ni več treba deželnih poslancev; to bodo rešili tudi diurnisti deželnega računskega oddelka. Postopati je zatorej jako previdno in gledati na to, da se ne zagazi in se ne bodo izvajali čini, kakor pod ministerstvom Auersperg-Laaser. Takrat so bili odnosi uže taki, da bi se bili kmalu prelevile slov. ljudske šole v šole z nemškim učnim jezikom, brez ozira na § 19. državnih osnovnih postav. Treba je zatorej točnega postavnega določila, „Vigilantibus jura“ mora obveljati. Član 19. državnih postav more priti do popolne izvršitve, zato je najskrajnejši čas. Kdor njega zgodovino pozna, ve, da se je podlagla istega določila uže v Kromerizkem državnem zboru, v Dunajskem zboru pa je predlagal ranjki domoljubni poslanec dr. Lovro Toman, da se je določilo, naj se drugi deželni jezik poučuje le: „ohne Anwendung eines Zwanges“ in to se je sklenilo le po pritrjevanji nemško-čeških poslancev, kateri so se bali, da bi se češki Nemci morali učiti in znati češkega jezika. Ravno zaradi tega, ker je sedaj na dnevnem redu Scharschmiedov predlog o nemškem državnem jeziku, treba biti Slovence opreznim, da se iz dosedanjega položaja ne bodo izvajale kake dedekcije, zatorej naj se nasvetovani resoluciji finančnega odseka pritrđi.

Pri glasovanju vsprejme se resolucija z glasovi vseh narodnih poslancev.

Dr. Vošnjak nasvetuje v imenu finančnega odseka: Deželni zbor naj dovoli za l. 1889, podpore iz deželnega zaklada za

zgradbe ljudskih šol sledečim občinam: 1. Cerknica 100 gl., 2. Babno polje 100 gl., 3. Radeče na Goronjskem 200 gl., 4. Sv. Gora 100 gl., 5. Sv. Trojica 200 gl., 6. Radomlje 300 gl., 7. Grahovo 300 gl., 8. Radence 100 gl., 9. Podgora 100 gl., 10. Češnjice 200 gold., 11. Bajance 100 gl., 12. Štrekijevce 200 gl., 13. Stari trg pri Poljanah 100 gold., 14. Črnomelj 1000 gl., 15. Metlika 1000 gl., 16. Šent Vid pri Vipavi 200 gl., 17. Kropa 200 gl., 18. Trboje 400 gl., 19. Šturija 400 gl., 20. Petrova vas 200 gl. itd., skupaj 5500 gl. Potem se seja sklene.

(IX. seja dne 6. oktobra 1888.)

Slovensko dramatično društvo in „Narodna šola“ izročila sta prošnji za podporo; prvo izročil je g. poslanec Murnik, drugo Stegnar. Deželni predsednik bar. Winkler naznanja, da ga je ministerski predsednik, grof Taaffe, obvestil brzojavnim potom, da se presvetli cesar zahvaljuje za čestitko deželnega zbora kranjskega povodom imendne, kar zbor z veseljem vzame na znanje.

Poročilo dež. odbora zaradi gradnje novega gledališča izroči se finančnemu odseku, poročilo deželnega odbora, da bi se cesta v Ključih v Idrijskem okraju zopet uvrstila mej okrajne ceste, upravnemu odseku.

Poslanec Klun nasvetuje v imenu finančnega odseka: a) V prisilni delalnici namešča se domači duhovnik in deželni odbor pooblašča, da v porazumljenji z sedmimi škofjskimi ordinarijati razpiše to službo s stalnimi užitki po 800 gold. na leto, s prostim stanovanjem in kurjavo, in odda službo s pridržkom obojestranske poluletna odpovedbe, ako se mu ne posreči v tej zadevi s kakim duhovnim redom skleniti trojne pogodbe. b) Delavniški prostori v postranskem poslopju se precej preuredit v stanovanje za duhovnika. c) Za pomočno opravljanje druge sv. maše ob nedeljah in praznikih po zimi se dovoli 100 gl. Predlogi se odobre.

Posl. Murnik poroča o prošnji obrtno-nadaljevalne šole v Kočevju za podporo in nasvetuje, da se ista izroči deželnemu odboru v rešitev. — Zbor pritrđi.

Poslanec Detela poroča v imenu finančnega odseka o prošnji okrajno cestnega odbora Krškega glede podpore za napravo države ob Mirnski okrajni cesti, okrajno-cestnega odbora Krškega glede

PODLISTEK.

Iz Gaberja.

Črtice. Spisal Branimir.

Matevž Pavlišček.

(Dalje.)

Bilo je neko soboto pred angeljsko nedeljo. Pri Pavliščeku so méli proso skoraj do polnoči. Pavlišček dá mencem pijske in jedi predno se razido, potem gre z svojim sinom Francetom v skedenj. Naglo osnažita proso ter je spravita v kot. Ura bila je polnoči. Pavlišček veli sinu, da ide spat na skedenj, sam pa prične vejati proso, ne mene se zato, da je uže angeljska nedelja. Dva fanta slišita, da Matevž Pavlišček proso veja. Hočeta ga nekoliko postrašiti. Konci vasi najdeta velicega kozla, ki se je bil iz sosedne vasi priklatil. Primeta ga in neseta proti Pavliščekovemu skedenju. Dvorišče je imel Pavlišček z suhim listjem nastlano. Zelo je šumelo, ko sta nesla kozla preko dvorišča. Pavlišček sliši šum; lasje so mu vstali, mraz mu je šel po udih, nehal je vejati. Ko je prenehal šum, veja zopet dalje. Fanta prineseta kozla prav pred vrata skedenja; ko Matevž Pavlišček zopet vrže proso, zavihitita kozla in vsk! vržeta ga v skedenj. Pavliščeku od strahu pade vevnica

iz roke, on obledi in se nasloni na steno. Kozel, bradač, tudi ostrašen, ga nekoliko časa z svitlim očesom gleda in zbeži skozi vrata. Matevž Pavlišček se sedaj ojači in obupno zaupije: „O sv. sladko ime Jezus, Marija in sv. Jožef! nikoli več ne bom v nedeljo opravljal delo“. Ona dva primeta kozla ter ga odneseta nazaj. Pavlišček nato pokliče sina: „France, pojdi doli.“ „Oče kaj pa je?“ „Doli pojdi!“ Sin se splazi na tla in Pavlišček mu pravi: „France, nikdar ne smeš v nedeljo delati.“ Povedal mu pa ni nič, kaj se mu je zgodilo. Oba gresta v hišo spat.

Matevž Pavlišček se je bil sedaj popolnoma spreobrnil; klet ni in ob nedeljah ni delal. Ljudem se je čudno zdelo od kod taka prememba.

Pavlišček je o dogodku na angeljsko nedeljo molčal liki kamen, fanta se pa tudi nista upala povedati, ker sta se bala svojih starišev in pa Pavliščeka. Po zimi sta odpotovala na Hrvaško.

Druge spomladi začele so se praviti mej ljudstvom pravljice o kozlu-hudiču, o angeljske nedelji in Pavliščeku. Ljudje so se smejali in norčevali. Pavlišček pa je bil prepričan, da je prišel hudič z dušo in telesom pred njega.

Miha Pavlišček je omožil hčer, izročil posestvo sinu ter ga oženil. Za kot si je izgovoril sobico, kos njive in senožet.

Sedaj je imel stari Pavlišček manj skrbi in dela in varoval je bolj god in vrt. Precej, ko je prišla mlada gospodinja k hiši, se je preselil. Kuhal, postiljal in pometal je sam, in njivo obdeloval je tudi sam; zraven je pa kolaril in sodaril.

Da bi bil videl dragi čitatelj, kako je Matevž Pavlišček kupal! V kožuhi in s polhovko na glavi sedel je na ognjišču; opt na burklje je zrl nepremično v plamen in lonec, kadar si je kupal kaj boljšega; pri kuhi navadnih jedi je pa sedel na vežnem pragu in je poslušal, kedaj boče začelo v peči kipeči. Ko se mu je jed zdela kuhana, vzel je prav počasi burklje, jih nesel v peč in je še bolj počasi prinesel lonec iz peči. Nato je vzel kuhalnico, jo je potisnil v lonec do dna, jo zopet izvadil, nesel k ustom ter jo prav glasno obližnil. Če je bila jed kuhana, šel je po skledo, stresel jed v njo in jo zabelil. Ko se mu je jed shladila, vzel je žlico in skledo, sedel na vežni prag, del skledo na kolena in je počasi nosil jed v usta, vedoč, da mu je nihče ne sné.

Na starost postal je Matevž Pavlišček strah in trepet otrokom. Imenovali so ga „otročji strah“ ali pa „salamona“. Salamona zato, ker je to besedico rabil v jezi namesto kletvine. Gorjé otroku, kateri je pobral na njegovem vrtu jabelko; Matevžu Pavliščeku je bilo tako malo za jedno

človeško življenje, da je otroka obljubil precej obesiti; če je le mogel, vzel mu je klobuk in ga je pretepel, kadar je prišel ponj. Otroci so se ga v vasi bolj bali, kot vseh drugih ljudi, čeravno so mu vedno nagajali. Kadar je vzkliknil kateri izmed kopice igrajočih se otrok: „Otroci, bežimo, salamona gre!“ razpršilo se je vse krdelo in se je posrčilo za hišne oglje. Predznejši so poredno klicali: „salamona“, ter se smejali starcu, ki jim je pretil.

Povedati še hočem, zakaj si je Matevž Pavlišček naredil sodček za vino in kako je sporočal svojo poslednjo voljo.

Nekoč je učil sina udove Brzonoge snopje zadevati. Za plačilo mu postreže Brzonoga z dobrim vinom in belim kruhom, kar je starcu prav dobro teknilo.

Drugo jutro se vrne k Brzonogi in pravi: „Salamona!“ ti ne veš Brzonoga, kako se mi je vino prilaglo; po vseh udih mi je šlo, le glej, kako sedaj lahko hodim; veš kaj, jaz si bom tudi kupil vina in bom naredil sod.“

Še isti dan je pričel delati sod za vino. Vzel je hrastovega lesa, izrezal je dno in stesal je dogo za dogo. V malo tednih je izdelal sod, kakoršnega ni daleč okoli. Ne pozna se nič, kje je zložen ter je ostružen in polikan kakor kaka miza. Ali vina Pavlišček ni videl v njem. Ko je

podpore za preložitev klanca na Selah, okrajno-cestnega odbora Metliškega glede preložitve okrajne ceste Verčice-Semič. Črnomelj in uvrštenja mej deželne ceste, katere se izročijo deželnemu odboru v rešitev. Podobni Visoko, okraj Kranjskega, dovoli se za most čez Kokro 150 gold. podpore, prošnja županstva v Želimljah, da bi se izbrisalo posojilo za zgradbo ceste iz Studenca na Golo, pa se izročijo deželnemu odboru v posvet in pregled in končni nasvet. Poročevalec opomni, da je dežela dala za to cesto podpore 1000 gl., posojila 1000 gl., grof K. Auersperg pa 600 gl. podpore. Dolžna je občina Želimlje še dokaj novec prisilni delalnici.

Županstvu na Vojskem, okraj Logaškega, dovoli se za popravo ceste 300 gl. Dr. Papež potem poroča o prošnji občine Vinica, da se preklic prepoved namakanja konopelj v Kolpi ter nasvetuje, da se ista izročijo c. kr. deželni vladi, naj se blagovoli ozirati na vse v prošnji navedene vzroke občine Vinice za preklic ali vsaj omejitve prepovedi proti namakanju konopelj v Kolpi.

Poslanec Pfeifer podpira v dobro utemeljenem govoru predlog za preklic te prepovedi.

Deželni predsednik baron Winkler opomni, da je naznanjujoč, da je presv. cesar potrdil ribarski zakon, tudi izjavil, da bode treba izdati v sporazumljeni s strokovnjaki izvrševalna policijska ribarska določila. To se bode zgodilo v kratkem in deželna vlada bode gledala na to, da se interesi ribarstva bodo ujemali s koristmi hišne obrtnije.

Potem se nasvet vsprejme in seja sklene. —

Politični pregled.

Notranje dežele.

V državnem zboru vrši se še vedno debata o dednem nasledstvu na srednjih kmetijah. Poslanec Chlumecki zahteva, da se vrednost cele imovine ceni po čistem dohodku. Temu je minister poljedelstva nasproten. Poslanec Kronawetter je gmel proti postavi sploh, češ, da bodo vsi sinovi in hčere izobčeni iz dedščine, razven enega samega, ki bode imel srečo vse dedovati; eden bode gospod, drugi pa reveži. To je pač malo pretirano, kajti tudi novi zakonski načrt nikogar izmed otrok ne izobčuje iz dedščine; vsak dobi svoj del, celo premoženje pa naj ostane nerazdeljeno enemu samemu.

Poslanec Burgstaller in drugovi so stavili interpelacijo na ministerstvo, da-li kani vlada storiti kaj v povzdigo Trsta, dozditi Rudolfovo železnico do Trsta ter izdelati tudi Taurisko progno, ki bi vezala Alpinske dežele s Primorjem. Čas bi bil res, da stori slavna vlada kaj v povzdigo obrti in trgovine; do sedaj je bila navada potrošiti vse dohodke skoro izključljivo v vojne svrhe.

Pravosodni minister grof Schönborn je odgovoril na interpelacijo Steinwenderja in drugov zaradi 5 na novo ustanovljenih

izgotovil sod, vrže ga bolezen na smrtno postelj.

Malo dni pred smrtjo delal je oporoko. Poklicati je dal dva moža in pisarja, da bi mu zapisali in potrdili, kar bi veleval. Nekaj časa je šlo še precej dobro. Sedaj se pa spomni Matevž neke vdove, ki mu je dolgovala 50 goldinarjev. Stokal in ječal je: „Od 50 gl. po goldinarji obresti na mesec, da 24 gl. od sto obresti na leto. — Obresti so bile prevelike.“ „Boter, komu zapustite senožet?“ vpraša navzoči očanec. „Obresti so bile prevelike!“ začel Pavlišček mesto odgovora. Komaj so iz njega spravili, da pové, komu zapusti senožet. Kesal se je Matevž Pavlišček ker je naložil prevelike obresti, a predrugičiti vendar ni hotel.

Drugi dan ga je prišel g. župnik spovedat in obhajati. Vprašal sem g. župnika, kako se je Pavlišček spovedoval, pa g. župnik je le rekel, da zelo čudno.

Matevž je umrl. Tudi pri njegovem pogrebu se je prelilo le malo solz. Jokala je le njegova hči, pa morda samo zato, da vidi svet njene solze. Ko so se vrnili dediči od pogreba, delili so po Matevžu Pavliščeku ostalo orodje in tudi jedi, kateri si je bil ranjki Matevž Pavlišček pred smrtjo pripravil.

Matevž Pavlišček počiva uže zdavnaj v hladnej zemlji, a spomin njegovih dejanj razveseljuje še sedaj o dolžih zimskih večerih mlade vasovalce v Gaberji.

(Dalje prih.)

avskultantskih mest za sodišča na Koroškem, da je uže njegov prednik v ministerstvu uvidel, da je neobhodno potreba slovenščine zmožnih sodnih uradnikov, kajti le nemški govoreči uradniki so morali občevati s strankami le s posredovanjem tolmačev. Da se to zapreči, storil je potrebne korake, da dohode rabljive uradnike. Cesar je predlog barona Pražaka odobril. Potreba petih slovenskih avskultantov nam kažejo številke jasno dovolj: Na Koroškem biva namreč 102.252 Slovencev in 241.581 Nemcev. Sodišče je vseh skupaj na Koroškem 27 in Slovenci bivajo v dvanajstih sodnih okrajih ter imajo pravico zahtevati, da se pri vseh teh sodiščih rabi tudi slovenščina kot uraden jezik. Minister Schönborn je odgovoril tudi na interpelacijo zaradi konfiskacij raznih novin. Rekel je, da se ne izda na okrajna glavarstva naredb, kakršne si gospodje interpelanti žele, kajti konfiskacije so bile skoro v vseh slučajih potrjene po dotičnem tiskovnem sodišču, minister se pa ne more zoperstavljati sodiščem. Kar se tiče vprašanja, ali bode opoziciji dovoljeno v svojih listih svobodno izrekati svoje menenja, pravi minister, da to dovoljava, v kolikor se zлага z državnimi osnovnimi zakoni, da bode pa na to gledal, da nikdo teh mej ne prekorači. To velja o listih, kakor tudi ob oglasih, katere imajo povsod navado pribivati po javnih ulicah.

V ogerškem državnem zboru razpravlja se še vedno ob odkupu regalij. Opozicija očita vladi, da je prefiskalna, da hoče potisniti vse državi v roke ter nje nakloniti vse dobičke, s tem pa neposredno podpira tihotapstvo, kajti, ako treba uže za vsako stvar plačevati posebne davke, ni čudo, da človek rad kaj skrije.

V hrvaškem saboru razpravljajo zakonski načrt o zadrugah.

Vnanje dežele.

Rusko vojno ministerstvo je izdalo naredbo, po kateri bode dobivala vojaška uprava v bodoče žito in drugo hrano naravnost od poljedelcev in ne, kakor je bila do sedaj navada, še le od dobaviteljev. S to naredbo ustrezno je vojski in kmetu; prvi, ker bode dobivala boljše žito nego do sedaj, poljedelcu bode pa tudi ugodno, da dobi za svoj pridelek dobrega in poštenega kupca. Ruska vojna uprava je to uže poskusila na malem. Da bode pa vlada vsem ravnopravna, gledati bi morala na to, da svoje žito lahko prodaje pod enakimi pogoji majhen kmet in veleposestnik. — O dogovorih Rusije z Vatikanom piše „Svet“, da bi ruska diplomacija, ako pozna svojo nalogo, morala gledati na to, da zadovolji Poljake v verskem oziru, da na tač način vzbudi v njih odpor proti Nemcem. Nadalje pravi, da se uže pozna, kako Poljaki čedalje bolj spoznavajo, da morajo biti z Rusi složni, ter da se morajo vzajemno podpirati.

Srbski sinod se ne zлага z metropolitom, ki je razvezal kraljevi zakon. Mnogo članov sinoda kani proglasiti ta čin metropolitov nezakonitim ter izreči, da gre samo sinodu pravica, razvezavati zakone. Carigrjski patrijarh še ni potrdil metropolitovega ukrepa in vse vesti o tem so prengljene. Kraljičin advokat ni še izročil protesta patrijarhu v Carigradu, metropolit Teodosij pa mu tudi ni še uradno prijavil svojega čina. Vidi se, da tudi v Belemgradu niso tako prepričani, da je vsa stvar uže rešena, zato bi kaj radi izvedeli, kako prav za prav sodi patrijarh o tej pravdi. — Volitve v skupštine so izpale, kolikor je do sedaj znano v prilog naprednjakov. Radikalci so mnogo mest izgubili in smemo prorokovati, da bode v srbskem ministerstvu sedel kmalo zopet Garašanin, diplomat vseh diplomatov in najvernejši sluga kralja Milana.

Ne mški listi izražajo svoje zadovoljstvo, da so nemško šolsko eskadro sprejeli v Trstu, v Pulji in na Reki s tolikimi častmi, češ, da je to jasen dokaz o trdnem in zanesljivem prijateljstvu mej obema državama. Ni dolgo pa, kar je pisala „Kreuzzeitung“, da ima Nemčija razna železa v ognji in da Avstrija bode ali verna zvezi: ali, da je sploh ne bode! Na te ošabne in prezirne besede jej je odgovoril „Pester Lloyd“ prav osorno, rekoč, da naj pomisli, da je Nemčiji bolj treba Avstrije, nego Avstriji Nemčije. Avstrijo nič ne loči od Francije in z Rusijo se tudi lahko sporazumi, ako jej prizna nekoliko upliva na Balkan; po tem bi bil položaj Evrope ves drug in Nemčija bi se lahko prepričala o resnici teh besed.

Italijanski list „L'Esercito“ piše, da poteče rok nemško-italijanske zvezi 1892. leta. Francija more samo v vojski prodreti železni obroč, s katerim jo obdaleti Nemčija in Italija na zapadu. Francija

pa naj nikar ne računa, da bode Italija v slučaju vojske nepristranska in naj se to dogodi tudi po 1892. letu. Bismarkov organ je pretiskal ta članek, ne dodavši mu ni besedice, kar znači, da sta s Crispijem enih misli. No vpraša se, ali misli tudi italijanski narod tako, kakor italijanska vlada?

V francoske zbornici je odgovoril minister vnanjih poslov Goblet na interpelacijo Köchlinovo, da se Francija ni prav nič obvezala na kak način sodelovati z Anglijo in Nemčijo o blokaciji vshodno-afriškega obrežja, Francija tudi ne dovoljava, da bi tuji pregledovali francoske ladje. Za vsak slučaj je namenjena ena vojna ladja, da zapreči trgovanje z sužnji. O sodelovanju Francije o blokadi pa ni govora.

Danski kralj Kristjan IX. slavil je te dni 25letnico svojega vladanja. Te slavnosti so se vdeležili po zastopnikih vsi dvori evropski. Kralj Kristjan je jako priljubljen v svojem narodu zaradi svoje modrosti in izrednih vladarskih kreposti, ki ga dičijo. Danska kraljeva družina je v ozki obiteljski zvezi z najmočnejšimi dvori evropskimi. Ruski car ima njega hčer za soprogo, s katero živi v najsrečnejšem in najblaženejšem zakonu. Angleški prestolonaslednik princ Waleški je tudi njegov zet. Kraljev sin je grški sedanji vladar Juri I. Drugemu princu danskemu so tudi Bolgari ponujali svojo krono a ta je ni hotel sprejeti. Vlada kralja Kristjana ima zabeležiti žalostni dogodek: zgubo Šlezvig-Holšteina na Prusko. No, mala Danska je morala podleči zvezanej Prusiji in Avstriji ter odstopiti prvej svojo zemljo. Ne glede na to pa je rodbina kralja Kristjana mej najčislanejšimi vladarskimi obitelji na svetu.

DOPISI.

Ricmanje pri sv. Jožefu 21. nov. 1888. [Izv. dop.] Kakor je uže poročala Eidenost, vršila se je v Ricmanjih dne 11. t. m. dvojna slavnost. I. 40letnica vladanja Nj. Vel. Frana Josipa, II. odprtje železnične postaje. Selo Ricmanje in postaja bila sta okrašena z mnogobrojnimi cesarskimi in narodnimi zastavami. Velikansk slavovlok preko glavne ceste pri postaji z napisom: „Živio Fran Josip“ je napravil osobiti utis na slehernega. Topiči so gromeli ves dan. Mladina je navdušeno prepevala cesarsko himno in razne druge slovenske pesni. Čuli so se razni „živio“ klici, osobito gromoviti na Nj. Velič. Na večer je bila razsvetljava in o 7. uri bakljada z bengaličnim ognjem. Obiskalo nas je mnogo občinstva iz Trsta in okolice, med njimi dokaj inteligence. Oni, ki so bili navzoči pri slavnosti, gotovo nikdar ne zabijo sladkih zabavnih uric, katere so preživeli v krogu svojih znancev.

Čast in slava ter iskrena hvala gg. I. Angeli-ju, I. Franer-ju, kakor tudi državnima poslancema gg. I. Nabergoju in Burgstallerju, katera sta nam radostno pripomogla na višjem mestu v dosego naše postaje. —

Uže je preteklo 1 leto, odkar se prosi poštno ravnateljstvo v Trstu, da ustanovi pošto v Borštu, a do danes še ni niti odgovora.

Iz Nabrežine, 20. novembra 1888. (Izv. dopis). Dne 18. t. m. praznovala je Nabrežinska občina 40letnico vladanja Njeg. Veličanstva. Rad bi dostojno opisal to svečanost, ali vem, da ne bo šlo. Vendar hočem slediti redu, kakor se je vršila, kolikor mi bode mogoče.

Na predvečer razglašalo je pokanje topičev in pritrkovanje zvonov veselih praznik. Velikanski kres na Brščicah kazal je bližnjim in daljnim sosedom, tudi onim onkraj morja, da na severnih obalah jadranskega morja žive svojemu cesarju Francu Jožefu I. zvesti podložniki.

Tudi drugo jutro na vse zgodaj oznanjevali so topiči in pritrkovanje redko slavnost. Ob 9½ uri predpoldne bila je slovesna sv. maša z zahvalno pesmijo. Svete maše udeležilo se je sl. starešinstvo, šolska mladina, c. kr. žandarmerija, c. k. finančna straža, uradnik tukajšnje železnične postaje in obilno občinstvo od tukaj in iz sv. Križa.

Koj po sv. maši zbrala se je šolska mladina na lepo okrašenem trgu pred cerkvijo. Gospod učitelj nagovoril je primerno šolsko mladino. Slednjič razdelilo se je med otroke preko 120 kjižice „Naš cesar“ in preko 20 spomenice (podobe presvetlega cesarja in cesarice). To je bilo veselje med otroci! S tem se je tudi raz-

širilo opisovanje 40letnice po vsej občini, kar je gotovo hvale vredno.

Godba iz Mavhinj igrala je po sv. maši na trgu pred cerkvijo razne prav lepe komade.

Koj popoldne zbralo se je obilno domačih in ptujih odličnih mož v gostilni g. Mateja Pertota k banketu. Prva napitnica veljala je Nj. Veličanstvu; izrekel jo je naš gosp. župan. Bilo je pa še raznih drugih napitnic, govorov, petja in godbe v dokaz prave domovinske ljubezni. Zvečer je bila vsa vas razsvetljena. Posebno lepo ste bili okrašeni in razsvetljeni občinska pisarna in cerkev. Sploh je bila vsa razsvetljava prav krasna. Res krasen je bil dan, ali še krasnejši večer, ko je godba igraje prekoračila vso občino.

Gosp. Dolenc iz Trsta podelil je 5 gl. v spomin 40letnice vladanja Njeg. Veličanstva za tukajšnje uboge in občina je dodala še drugih 5 gl., ki so se uže razdelili 18. t. m. mej uboge. Hvala in Bog povrni!

Iz Brd. 20. nov. 1888. [Izv. dop.] — Tu pa tam je uže prirejal „Slovenski jez“ razne zabave in besede, enkrat tudi v Kozani. Tu se res dobi primernih moči, kaj lahko se zamore kaj prirediti. Ko sem bral, da bode 18. t. m. „Jezova“ veselica v Kozani, hajdi! pa jo krenem popoldne tje. „Jez“ je letos praznoval z briskimi družiti vred vladarjevo 40letnico; na predvečer dne sv. Elizabete hotel je slaviti tudi imendan Nj. Vel. presv. cesarice. Zato je bila ta beseda, a skušalo se je tudi koristiti domovini, t. j. pridobiti par goldinarjev za brisko podružnico „Sv. Cirila in Metoda“. Oboji namen se je dosegel in reči moram, da takih zabav, take izvršitve dobiš le malokje. Ne hvalisam, — kakor je pri nas sploh preveč navadno; smelo pa trdim, da je bila veselica 18. t. m. v Kozani izvrstna. Naj zatorej povem kaj o njej.

Uže na predvečer pokali so topiči, oznanjaje sosedom: jutri se vidimo! Drugi dan pride res toliko občinstva iz vsih Brd, da je bila velika dvorana kmalu polna. Izenadilo me je okusno odličje in krasen prostor. Kaj se vse lahko napravi tudi na deželi, če je — volja in navdušenost! Ni bilo časa ogledavati se; kajti takoj mi zadoni na uho krasna pesen: „Kdo je mar“. Davno uže poznamo Kozanske pevce, danes so prekosili same sebe. Malo ali nič boljsega ne slišimo daleč okrog. Na to nastopi č. g. A. Žnidarčič, predsednik „Jezov“. Še je tu? — Še! — Poznamo ga! Vedno gori in govori za „vero, dom in cesarja“; isto je storil danes. Kar reče, pride mu iz srca, zato tudi gre v srce. Bog nam ga ohrani še mnoga leta! „Po njih delih jih bode te spoznali“, to velja o njem, — a brez nasprotnikov ni nobeden. Kdor noče delati, naj vsaj ne podira! Po govoru oglasé se pevke, po dva soprana in alta spremljana s klavirjem. Volaričev okrogli valček nas šegeta v petah, toda besede nam silijo srce bi burneje. „Slovenska dekleta. — Le pojte veselo! — Slovensko deželo — Budite: Naprej! — Kjerkoli glasijo — Se vaši glasovi. — Se Slave sinovi — Budijo vselej“ itd. — To so — slišal sem — besede beneškega pesnika-duhovnika. Pesen je tako ugajala, da se je morala ponoviti. Zdaj se pokaže na odru mlada „Čilka“, ki se nam je prikupila uže o raznih veselicah. Nevstrašno in pravilno je govorila o rabeljškem jezeru ter občinstvo kar elektrizovala. Zato jej ni izostala gromovita hvala. „Venec Vodnikovih pesni“ je dolga in težka skladba. Klavir, samospevi, zbori: možki, ženski in mešani; to ni kaj navadnega. A kozanski slavi in slavulje pogodili so jo jako dobro. Človek bi poslušal noč in dan: če te je ta košček povzdignil, oveselil, drugi te je očaral. Skladba in nje izvršitev vredna sta Vodnika! Igra „Poštena deklica“ je stara, naša domača. Dasi priprosta, vzbudila je mnogo smeha, saj so pa tudi predstavljalci bili vsak na svojem mestu. Tudi nje smo hoteli videti zopet, zato ni jenjal hrum po dvorani, dokler se niso vnovič pokazali na odru. Naj omenim le gospico Josipino Rejevo, ki šteje skoraj vsem briskim veselicam med glavne podpore. Hvala ji in ostane naj odru še zvesta! Ljudstvo ljubi šalo. Ni čuda zatorej, da smo si iz srca smijali „Petalinčkov ženitvi“. Tudi ta zbor se je moral ponoviti. Tako sem načrtal vso „besedo“ in prepričam sem, da nisem pretiral.

Zdaj še nekaj o zabavi po končanem vspredu. Tu smo srečkali za tri dobitke; pevci so prepevali, a vmes so se oglašali tudi govorniki. No, kdo bi zameril ako smo se pozneje tudi parkrat zavrtili? Naspivalo se je Nj. Vel. in presvitli rodovini, Sloveniji, gostom, „Jezu“ in njegovemu

predsedniku, sodelovalcem, Ciril-Metodovej družbi in dr. — Menim, da naša „Pro Patria“ pridobi malo svetice: kamen do kamena palača. Tudi pismeno spomnili so se nas dragi bratje. Iz tujine dobili smo telegrafično čestitko kozanskih rodoljubov, a iz Gorice nam je pisal „Sokol“, da se žal! ne more vdeležiti veselice a da je v duhu vedno z nami.

Živili vsi, ki goré, in delujejo za „vero, dom, cesarja!“

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda podaril je gosp. Stef. Nadlišek, občinski svetnik in deželni poslanec, 5 gld. Srčna hvala v imenu podružnice.

Imenovanja. Davkarski nadzornik Ant. Rebek in začasni finančni koncepist Ivan Lončar imenovana sta davkarskim nadzornikom v IX. plačilnem razredu.

Plemenit dar. Poznani naš rodoljub gosp. Fr. Kalister na Reki podaril je za dijaško kuhinjo v Trstu 40 gld.

„Telovadni oddelki za otroke“. Pod tem naslovom prinesli smo v zadnji številki našega lista vest, v kateri smo povdarjali, da vrli naš „Sokol“ v svoji stroki vrlo napreduje. Srčnim veseljem dodajemo danes tej vesti, da se je vpisalo uže toliko otrok, da bode „Sokol“ uže letos vstanovnil za dečke še eden odsek, ako vpišovanje napreduje tako, kakor doslej. Ne zabite zatorej, slovenski roditelji, našega „Sokola“, kajti on vam ohrani vaše otroke zdrave na duši in na telesu. Ne zakasnite ugodne prilžnosti!

V spomin 40letnice vladanja Nj. Veličanstva nabral je dotični odbor v Barkovljah za deco, obiskujočo slovensko šolo v Barkovljah nastopne svote: Luigi Pascutti jun. 1 gl., Luigi Pascutti sen. 1 gl., Franc Žitko 1 gl., Anton Dollenz 2 gl., Franc Dollenz nabral pri eni veselici med prijatelji 10 gl. 20 nvč., Ivan Pertot 30 nvč., Marko Krečič 1 gl., Andrej Barič 40 nvč., Andrej Benčič 50 nvč., Simon dr. Pertot 5 gl., Luka Pertot 1 gl. — V št. 92 izkazanih gl. 286'60, skupaj gl. 310. (Dalje prih.)

Veselica se bode vršila dne 2. decembra t. l. v prostorih starega šolskega poslopja. Vspored objavimo o pravem času.

Dr. Valentina Zarnika zbranih spisov izšel je I. snopič v zalogi in nakladi „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani. — Uže vsebina prvega zvezka nam jamči, da bode spise našega vseobče znanega in nevstrašljivega narodnjaka pozdravilo slovensko občinstvo z izrednim veseljem. Vsebinska I. zvezka je: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista. — „Narodna tiskarna“ storila je svojo dolžnost, ker je izdala izborno delo v vsakem obziru v krasnej obliki. Preporočamo zatorej najtoplije našemu sl. občinstvu to delo, kajti po teh spisih bode še-le spoznalo, da nam je bil pokojni Zarnik humanorist, kakor se jih je med nami malo rodilo, značajan človek ter skozi in skozi zvest sin svoje domovine.

Pri c. kr. koparskem učiteljišču bili so izpiti sposobnosti za ljudske in meščanske šole od 9. do 17. t. m. in so bili vsposobljeni nastopni učitelji in učiteljice: Dukić Ante: za hrvatske ljudske šole z odliko in iz nemškega jezika kakor predmet; Jako Jakob za hrvatske ljudske šole z odliko in za italijanske šole vsposobljen in iz nemškega jezika kakor predmet; gospojice Cossuta Josipa in Gregorič Ivana za slovenske ljudske šole in italijanski jezik kakor predmet; Križman Ignac, Pavlin Leopold, Ugovitzer Ivan in Trebše And. za slovenske ljudske šole; Nekerman Ivan z odliko, Zupanec Ivan, Justin Rajmond za slovenske ljudske šole in nemški jezik kakor predmet; Beranek Just, Venturini Edvard in gospa Zett Kata za italijanske ljudske šole; Devescovi Josip za italijanske meščanske šole; gospica Zonona Ana iz nemškega jezika za meščanske šole; Seučić Ivan iz veronauka z odliko.

Izmed gori omenjenih učiteljev in učiteljic ni bilo 5 vsposobljenih v drugem jeziku, namreč: dva za italijanske šole, eden za hrvatske in dva iz nemškega jezika kakor predmet.

Konfiskacija. Št. 268 Slovenca je bila konfiskovana zaradi članka „Iz Hrvatske“.

Občinski zastop v Korminu sklenil je po predlogu župana g. barona Locatellija zgraditi v spomin 40letnega vladanja Nj. Veličanstva novo bolnico v zvezi z sirotiščem. Zgradba bode stala okolo 36.000 gl.

Ljubljanska narodna zavest. Čitamo v št. 268 „Obzora“ o dveh dopisih, došlih mestnemu zastopu Zagrebškemu. Jeden je bil od carinskega urada v Budimpešti, drugi od davčnega urada mesta Ljubljanskega, oba pa pisana v nemščini. Glede dopisa iz Budimpešte pravi „Obzor“, da je to dovolj čudno, ker tamošnja oblastva s hrvatskimi v najredkejših slučajih dopisujejo nemški, marveč madjarški. „Pogledom na Ljubljano pako dosta je tužno, što radje pišu njemačkim jezikom, nego li svojim slovenskim“. Zares tužno, zelo tužno! Tudi mi smo tega mjena, kakor ostali slovenski ljubljanski listi, po katerih posnemamo posredno to „pretužno“ vest. O, bela Ljubljana, kje je tvoj ponos? Pomagaj si najprvo sama, potem ti pomaga i Bog!

Nova brzojavna postaja. V Lesceh na Gorenjskem odprta je od 21. t. m. brzojavna postaja z omejeno dnevno službo.

Popravek. V zadnji številko našega lista vrinola se je neljuba pomota v dopisu „iz Trsta“ o Sežanski slavnosti. Ni bila deklamovanka gospodična Pitamic, ampak gospodična Kaca fura. Prosimo zatorej čestite naše čitatelje, da nam to pomoto oprostite.

Staro gledališče na prodaji. „Sl.“ poroča: V večerajšnjem uradnem listu razpisana je prostovoljna javna dražba starega gledališča, oziroma stavbišča, od kranjskega deželnega odbora. Rok je določen na dan 5. dec. dop. ob 10. uri, in sicer jedini, pri c. kr. dež. sodišči. Cena 20.000 gld. Veljavnost prodaje odvsnja je od Najvišjega potrjenja. — Kje bode stalo novo deželno gledališče, ni še določeno, a najbrž na cesarja Josipa Trgu. V Giontinijevi prodajalnici je razstavljen načrt novega gledališča, ki ga je izdelal g. inženir Walter. Ako bodo zgradili gledališče na imenovanem trgu, ostalo bode še precej prostora.

Nenadna smrt. V ustavu šolskih sester Nôtre Dame de Sion v ulici Tigor je predinočnem neka šolska sestra nagloma umrla. Ista čutila se je predvečeranjem nepričakovano slabo, ter vzela neko zdravilo; ker se je stanje bolnice vedno shujšalo, poklical se je zdravnik, ki je pa ni mogel več k zavesti spraviti. Ne ve se, je-li omenjena umrla naravne smrti, ali sama sebi strupom zadala. Sodnija bode stvar na čisto spravila.

Nesreče. 30letni kavanar Prob Ferrari se je predvečeranjem peljal na sprehod na Opčine. Slučajno pade pa v tej vasi raz voz ter padel pod kolesa mimo dirjajočega voza, ter se telesno močno poškodoval, vsled česar so ga peljali v mestno bolnico, da si rane ozdravi. — 77letni starček imenom Metioni padel je na trgu alla Stazione pod čičji voz poln oglja, ter se lahko poškodoval. Ubozega Čiča, ki je vodil voz, odvedli so v ječo. — Konduktar tramwaya Anton Slavec padel je iz voza, ter si poškodoval glavo in vrat; odvedli so ga na njegov dom. — Nek mladenič padel je jako nesrečno ter si zmastil tri prste na desni roki; šel je v bolnico. — 22letnemu delalcu Ivanu Čeprku padel je pri delu nek tram na noge ter ga zdatno poškodoval. Odvedli so ga v bolnico. — Nek mali „renarski“ pobalin sunil je z nogu tako močno neko devetletno deklico, da je zadnja padla na tla ter so jo morali odvesti v bolnico. Novodobna vzgoja!

Samoubojstvo. Blizo vasi Štorje našli so dne 20. t. m. na drevesu obešenega seljaka Matijo Moseja. Ne ve se, kaj je gnalo nesrečnega v smrt, ker je živel v popolnoma uređenih razmerah.

Sodnijsko. 17letni mesar Anton Vio je bil obsojen zaradi tatvine na 3 mesečni zapor.

Policijsko. Neznat tat je odnesel gospoj Katerini B., stanujočej v ulici Valdirivo h.-št. 15 kotel, vreden 4 gl. Bajje ni imel kje pripraviti si kosilo. — Postopača Ivana C. iz Trsta in Josipa G. iz Sežane zaprlj so, ker sta se klatarila v noči po ulicah ter vzbudila sum, da nameravata kakšno nepošteno dejanje izvesti.

Gospodarske in trgovinske stvari.

Kako obvarovati sadno drevje strupenih zajčjih zob?

Bliža se zima in ko zapade sneg, približa se bode tudi škodljivi zajec sadnim vrtovom, da uniči marsikateremu sadjarju vse veselje. Nekateri gospodarji namazejo svoje sadno drevje z ilovico, drugi zopet z ugašenim apnom. Ilovica prav nič ne izdā, ker jo takoj dež izpere, apno je uže boljše. Drugi povežejo drevesca z slamo — škoda za povezovanje in za čas. Če sneg debelo zapade in vsled hudega mraza na površji zmrzne, prav lahko drži zajca.

in ta obje kožo nad slamo, rani krono in drevesce polagoma pogine. Ako ima pa kako mlajše deblo v koži razpoke, zaležejo mrčesni vanje svoja jajca in z slamatim povezom hranimo je škodljivo zalego. — Skušen sadjar, kateremu je zajec na njegovem velikem sadnem vrtu mnogo škodoval, pomagal si je slednjič s tem-le cenim a dobrim sredstvom: Jaz vzamem, pravi, 1 del navadne ilovice, 1 del svežega kravjeka in 2 1/2 del ugašenega apna, denem vse to v kak škaf ali vedrico, po številu drevesc, prilijem vode, še bolje pa gnojnice, ter vse to z leseno lopatico dobro premešam, da postane tekoče, da se lahko maže. Nazadnje, predno začnem mazati, prilijem še jeden, dva — ako hočem prav močno narediti — tri melurje govejega žolca, zopet vse prav dobro premešam ter jamem mazati drevesca s čopičem (penzeljom) iz ščetin, kakor se rabi za beljenje sten. Dva in dvajset let uže rabim to sredstvo; drevo očisti mahu, zamori jajčeca mrčesov, ker jim zapre zrak in brani zajcem, da mi ne poškodujejo drevesc, zato morem to ceno in zanesljivo sredstvo vsem sadjarjem prav toplo priporočiti.

Domoljub.

Posrebrnjeni predmeti.

Kakor skušnija uči. so kupovalci posrebrnenih reči mnogokrat v veliki zmoti. Vzrok se pač po vsej pravici sme iskati v množini imen, katera se tem rečem dajejo. Alford, leukonid, kristolfe, plaké, kinasrebro, alpaka in znabiti še cela kopa družih imen se rabi za posrebrnjene stvari, ne da bi se večini kupovalcev le dozdevalo, da izbirajo take izraze večinom izdelovalci samovoljno in le zato, da prometijo nevedene kupovalce laglje.

Gotovo je koristno da se predmeti, katere se vsak dan rabi in kateri so iz nezhaltne kovine, z drugo žlahtno kovino enakomerno in trdno prevleče. Take prevleke ohranijo stvarjem dogo časa belo barvo in zabranijo, da se ne napravi zdravju škodljivi zeleni volk. Najboljša, zaradi trdosti in bele barve najbolj pripravna, pa tudi najdražja podloga za posrebrnjene reči je novo srebro, po starem „pakfong“. Obstoji iz bakra, nikelja in cinka in se imenuje tudi: argentan, nikeljnov baker, na Francoskem maillechort. Zaradi visoke cene se novo srebro (pakfong) le za taka orodja rabi, katerih poveršina zavoljo pogoste rabe veliko trpi in se vsled tega močno odrgne, ker bela barva je za oko prijetna, akoprav se posrebrnjene tudi izgubi. V prvej vrsti spadajo sim: žlice, noži, vilice. Galvansko posrebrnjeno novo srebro (pakfong) ima v trgovini imena: kinasrebro, perusrebro, alpaka, alfenid, kristoflekovina.

Druga vrsta podloge pri posrebrnjem blagu je medenina (Messing). Obstoji iz bakra in cinka in se rabi za podlogo pri orodji, katero se tako kmalo ne odrgne in se ne rabi za namizno in pitno posodje. Za cerkvene posode, za lepoticje (galenterijo) itd. se pa medenina prav lahko rabi za podlogo, posebno še zaradi primerno nizke cene.

Škoda je le, da izdelovalci nimajo navade podlogo posrebrnenih reči puncirati in s čerko „N“ ali „M“ zaznamovati, zato kupovalcu ne ostaje drugo, kakor zanašati se na poštenost prodajalčevu. Pa če je le nekoliko bistroumen, lahko se prepriča kakšne tvarine so, ako na primerem kraju (pri posodah na dnu) z ostrim nožičem srebrno površino nekoliko ostrže.

Posrebrnjene reči naj se nikar ne hranijo v novih jelovih škrinjicah, v slabo prozračenih prostorih, v močno zaduhlih sobah, blizo stranišč, v slabem svilnatem papirju, ker se rjave. Posebno je treba varovati se preostrih čistilnih sredstev, katere v kratkem tenko in mehko srebrno poveršino razjedi. Najbolj škodljivo je znano čistilno mazilo (Putzpomade). Dunajski strokovni list „Metallarbeiter“.

Zahvala.

V imenu šol. mladine zahvaljujem se slavnemu c. kr. okr. šol. svetu in slavnemu tukajšnjemu starešinstvu za šolski mladini podeljene knjižice in spomenice. V Nabrežini 21. novembra 1888,

Voditelj.

Javna zahvala.

Vsem p. n. gospodom in gospodičnam, kateri so blagovolili pri takó lepeji slavnosti v proslavo štiridesetletnice Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I. dne 18. novembra t. l. v Sežani, nadalje vsem p. t. gospodom in gospodičnam, koji so blagovolili v nakup spominskih knjižic

svoje darove poslati, izrekam najsrčnejšo zahvalo.

V Sežani 20. novembra 1888.

Za učiteljstvo:

Veseličnega odbora predsednik.

Poslano.

V interesu gg. prijateljev sporta, ekonomov in posestnikov opozorujemo posebno na oglas „Kwizde restitucionalni fluid“, Kwizde Korneuburški prašek za žlvinorejo v denšnjem listu. (a)

Dr. VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebinska: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoroden podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

!!! Za domačo porabo !!!

tkano platno najfinejše in najjače vrste platno iz belih nit in pol beljeno platno za črevljarje in sedlarje, plavo platno, fino sivo platno, jako dvostruko platno za gasilce, belo platno za rjuhe, damast in cvilih, platneni Gradl, Laneno in volneno Canevas, beljeno polplatno, gorsko platno, jako platno za vreče, kakor tudi gotove vreče, žepne rute iz oksforda in shirting-platna, ročniki iz cvilha in damasta, brisalke in namizne garniture iz damasta, prodaja po najnižjih cenah

društvo tkalcev v Wallu pri Dobruschki, Češka.

Ceniki na zahtevanje franko in zastonj. Naše platno je popolnoma sposobno za cerkveno in altarsko perilo po katoliških ritualnih propisih.

Agenti,

ki se hočejo baviti z prodajanjem postavno izdanih državnih in premijnih srečk, sprejme v službovanje neka inozemska banka proti visoki proviziji, odnosno proti stalnej plači. Prednost imajo agenti, ki delajo za ogerske banke.

Ponudbe sprejma: „Comptoir der Brüner Bankbeamten, Brünn, Wanderstrasse Nr. 4, II. St.“

Marijacejske želodečne kapljice

zvrstno zdravilo pri vseh boleznih na želodcu.

Neprecenljivo dobrote je posebno vpliv njihov pri netočnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanja, kislem pehanju, keliki, želodečnem kataru, gorečice (travci) pri preobilnej produkciji sline, rumenici bluvanju in gniusu, glavobolu, ako boli iz želodca) kré v želodcu, zabasanji, preobilnosti jedi in pijā v želodcu

Varnost. Znamka proti glitnam, boleznim na vratu in jetrih in tudi proti zlati žili ali himorojdam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 40 nov., velika steklenica samo 70 nov. Glavni zalog ima lekarničar „k angelju varhu“ Karl Brady Kremsir, Morava.

Marijacejske želodečne kapljice niso tajno sredstvo. Deli, iz katerih obstoji, oznanjeni so na vsakej steklenici priloženemu poduku za vporabo

Pristne dobe se skoraj v vseh lekarnah.

V Trstu: Lekarna: Antonio Suttina. — Lekarna: de Leitenburg, all' Ercole trifante. — Lekarna: Eduard de Leitenburg, alla Saluta. — Lekarna: A. Praxmayer, al due Mori — Lekarna: Pietro Prendini, alla Fontana Imperiale. — Lekarna: Benedetto Saraval, al Amazone Triomfance. — Lekarna: Benedetto Vlach Minussi, alla Corte. — Lekarna: dr. Vittorio Serravallo al R dentore (glav skladiš.). — Lekarna: Buisoletto all'orso nero. — Postojna: Lekarna Fr. Baccareich. — Sežana: Lekarna Philipp Ritschel. —

Svarilo! Pristne Marijacejske želodečne kapljice ponarejujejo in posnemajo se mnogovrstno. — V znamenje pristnosti mora biti zamotana vsaka steklenica v rdeč omot, providen z gornjo varnostno znamko ter mora biti na vsakem priloženem poduku za vporabo razun tega opomnjeno, da je bil isti tiskan v tiskarni g. Gusek-a i. Kremerich (Kremsier).

Brnsko sukno

pošiljem proti gotovemu denarju ali pošt-
no na pošto za neverjetno nizko ceno
in sicer

samo dobre vrsti

- 3-10 metrov dolgo, na zimsko obleko f. 3.75
- 3-10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko f. 5.20
- 3-10 metrov dolgo, na boljše zimsko obleko f. 6.-
- 3-10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko f. 8.-
- 3-10 metrov dolgo, na fino zimsko obleko f. 10.-
- 3-10 metrov dolgo, na jako fino zimsko obleko f. 12.-
- 3-10 metrov dolgo, na najfinejšo zimsko sukno f. 14.-
- 3-10 metrov dolgo, na najbolj fino zimsko sukno f. 16.-

Najodličnejše

brnsko sukno za suknje

- 2-10 metrov dolgo, na kom-
pletno zimsko suknjo f. 5.-
- 2-10 metrov dolgo, na boljše
zimsko suknjo f. 5.50
- 2-10 metrov dolgo, na fino
zimsko suknjo f. 6.-
- 2-10 metrov dolgo, na najfinejšo
zimsko suknjo f. 10.-

Stajersko valjano sukno

- za lovske suknje in menčikov
2-10 metrov f. 5.20

Edina kristijanska
tvrška za razpošiljatve
Karol Pechaczek

Brünn, Krautmarkt 13.

— Uzorec zastoj in franko. —

Odklikovan v Londonu, Parizu, Dunaju, Mona-
kovu in Hamburgu. Častni diplom gospod. raz-
stave v Černovicu 1886. — diplom I. vrste
pri razstavi psov na Dunaju 1885-1886. —
posebno priznanje VI. oddelka o. kr. gosda-
darske družbe na Dunaju (za rejo konj 1879.
in 1885. — priznanje wejnarodnega kluba
„Jokey“ v Baden-Badenu, avstrijskega Jokey-
kluba na Dunaju in Jokey-kluba v Budimpešti

Kwizda-ja

e. k. izklj. priv.

restitucionalni fluid

(voda za pranje konj).

Fran IV. Kwizda-ja v Kornenburgu,

c. kr. avstr. in kr. rumunski dvorski do-
bavitelj za živinozdravniške preparate —
in okrajni lekarničar.

Dolgoletna skušnja uči, da
je to jako dobro sredstvo za
ekrepcanje konj po velikem
trudu, kakor tudi jako po-
magi pri vanjskih boleznih,
kostobolu, reumatizmu, iz-
pahjenju trdih mišicah in
kitah itd. 1 steklenica f. 1.40.

Pristne se dobi:
v Trstu v lekarnah gg.: C. Zanetti, P. Prendini, G. B. Foraboschi, Ed. pl. Leitenburg, Josip pl. Leitenburg, A. Praxmarer, M. Ravasini, I. Serravallo. — Na v-
lke in ekspoz. pri C. Zanetti, P. Prendini, zatim v drogerijah:
H. Hirscha, I. Heimlicher, I. Kirchner, F. Mell, brati Zernitz, nada-
lje na malo i veliko v lekarnah
in drogerijah v Poetoini, Sezani,
na Reki, Poli, Rovinju, Dubrovniku,
Spljetu in Zadru.

Glavno skladišče:

Kreisapothek Kornenburg.

Razun tega se dobó tudi v vsih
mesih in trgih, ter se objav-
ljajo skladišča po inseratih.

POZOR! Kadar se kupuje ta preparat
naj zahteva slavno p. n. obinstvo vedno „Kwizda-ja
restitucionalni fluid“ i naj se pazi, da je steklenica
zapečatená z rudecim papirjem i z mojim podpisom
in gori natisnjeno znamko. (C) 10-9

Debelost, medlost se po novejši metodi go-
tovo odpravi. Vse kožne bolezni, kot
grinte, zoltina, ogrci, pege, rudeče no-
sove in roke, bolezni las se racionalno
ozdravi. Pike od osepnic in kocine po
obrazu se zmiraj odstranjuje. V vsakem
kosmetičnem posluhu daje se svet. Na-
vodi, kako se zdraviti, dajo se pismeno, če
se vps obširno poroči in se priloži marka
za odpis v listu z naslovom:
„Hygiea-Officin“ Breslau II.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Illustr. „Nar. koledar“ za l. 1889.

dobi se v tisk. Dolenc po 40 kr.,
s pošto 45.

- Gorsko maslo, 1 kg. 85 kr.
- 5 „ franko 4 f. 25 kr.
- Namizno 1 „ 95 „
- Ovčji sir 1 „ 60 „
- 5 „ franko 3 f. 10 „
- Radgorski sir od piva 50 kom. 90 „

Pošilja po poštarskem povzetju trgovina
F. R. HEGRAT
Frenštát pod Radhoštem Moravska.

Cudovite kapljice

sv. Antona Padovanskega.

To pripravo in naravnó
zdravilo je prava dobrodejna
pomoč in ni treba mnogih ba-
sedí, da se dokáže njihova
čudovita moč. Če se le rabijo
nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu
najtrdovratnije želoččne bolezni. Prav izvrstno
vstrezajo zoper hemoroide, proti boleznim na
letrih in na vratih, proti črevesnim boleznim
in proti glistam, pri ženskih mlečnih nadlež-
nostih, zoper bell tok, božjast, zoper scropok
ter čisti pokvarjeno kri. One ne preganjajo same
umenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tud
pred vsako boleznijo 11-12

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na
svetu; za naročbo in pošiljatve pa edino v le-
karnici *Cristofaletti v Gorici, v Trstu v lekarni*
E. Zanetti i G. B. Rovis, G. B. Foraboschi in
M. Ravasini. Ena steklenica stane 30 novcev.

Varovati se je pokvarjenih posnetkov, s katerimi
se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go-
ljufa, da si nima nobene moči in vrednosti.

Veliko skladišče vsakovrstnega mineralnega
z ravninoga in gumijevega blaga. Zastop za
vso pokrajino.

Pivovarna „Farrach“ pri Gradcu

Pivo Farrach, katero je nže od davna priljubena pri občinstvu, našlo je enak dober
vspeh tudi pri našem občinstvu, odkar je vpeljano v Trst.

Izvrstno to pivo se toči v raznih pivarnah in gostilnah; dobi se v steklenicah in iz
soda ter se naročuje pri glavnem zastopu pivovarne »Dposito di Birra di Farrach« v
Trstu, Barriera vecchia, n št. 5, scala d'oro Telefon št. 275.

Glavni zastopnik Izidor Jelenko v Trstu.

Singerstrasse Nr. 15,

zum goldenen

Reihsapfel.

J. PSERHOFER-jeva Apotheke

in Wien

Kričisilne — nekadj universalne kroglice znane, zaslužijo res zadnje ime, kajti ni skoraj bolezn
v kojih se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je po teh kroglicah naštevilokrat in v zelo kratkem
času popolnó ozdravilo je z obolilo Jedna skatljica z 15 kroglicami stane 21 kr., Jelenko zavetnik z 6 skatljic-
ami 1 gl. 5 kr. pri nekvarirane pošiljatve po povzetju 1 for. 10 kr. Proti gotovini stane pošiljatve: 1 zav-
zitek kroglice f. 1.25, 2 zavzitka f. 2.50, 3 zavzitki f. 3.75, 4 zavzitki f. 4.40, 5 zavzitkov f. 5.20, 10 zavzitkov f.
9.20. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja.)

Pristne so jedino le one kroglice, katerih napotnice imajo podpis J. Pserhofer-ja
in so provideni na pokrovu vsake skatljice z tem podpisom v rdečih pismenih.
Došlo nam nekatero pismo v kojih se kupovalci in rabilci teh kroglic zahvaljuje za ozdravljene
iz vsakovrstnih nevarnih bolezni. Vsakdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami zdraviti jim pripo-
roča i drugim.

Naj sledé tu nekatera teh zahvalnih pism:

Hraše pri Suleđniku, 12. sept. 1887.
Blagorodni gospod I. Bila je bolja volja, da so mi
prišle v roke Vaše kroglice in pivo Vam o vspehu:
Prehladila sem se v otrobi postelji, da nisim več
moj. vrtil svoje delo in izvestno bi bila uže
mrtva, ako ne bi bile črte Vaše čudovite
kroglice. Bog Vas tiskrat za to blagoslovi.
Prepročana sem, da me Vaše kroglice popolnoma
ozdrave, kakor so ozdravile tudi druge

Tereza Knifč.

Dunajsko Novomesto, 9. dec. 1887.
Vaše visokorodni! Najtoplejšo zahvalo Vam iz-
rekam v imenu 6letne svoje tete. Bolhala je 5
let na kroničnem želočnem katarnu i. volenici.
Zivljenje j-j je bilo trpljenje in uže le mislila, da
je srgubljena. Stojajno dobila je skatljico Vaših
izvrstnih kričisilnih kroglic in v 12 dneh vsorabi
istih je ozdravela. Z visokim spoštovanjem

Josefa Weinzetti.

Mitternizersdorf Ger. Avstr. 16. januarja 1886.
Vaše blagorodje! Izvolite mi blagovoljno poslati
po pošti jeden zavitek Vaših izvrstnih kričisilnih
kroglic. Prilijena sem, izreči Vam svoje popolno

Amerikansko mazilo za trganje po udih,
najboljši pomoček
proti protinu in drugim reumatičnim boleznim v
hrbtenu mozgu, nigraci, nevralgiji zoba olim,
glavobolih, trganju v ušesih itd. 1 gl. 20 kr.

Esencia za oči Romerhaus n. c., 1 sklen-
nica f. 2.50/3 steklenica f. 1.50.

Prah za znoj na nogah i skatljica 50 kr.
z poštino 75 kr.

Pserhoferjeva tannokininska pomada
najboljše sredstvo za rasje las. Leno op avljena
skatljica z gold.

Universalni plaštar profes. Staudela proti
gajusnim ulesom, cela proti starim ulesom na no-
gah, ki se zdaj pa zdaj za vid odpirajo, proti črvi na
prstu (Fingergewurm) itd. 1 pos. 50 k. z poštino 75 k.

A. W. Bulrichova univerzalna čistična sol.
vsem naravnó in slabo priprave kakor: glav bolu,
trganju v elavi, bol dočni in krču, hemoroidalnim
bolezni, m. zapeki itd. i zavitek 1 gl.

Izven imenovanih izdelkov vobivajo se še druge farmacevtske specialitete
ki so bile po vsih avstrijskih časopisih oznanjene.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini ali povzetju

Pri prejéjjej dopošiljatvi denarja (najbolje po poštnéj nakaznici) stane porto
dosti máj nego pri povzetju

Oglas.

V ulici Acquedotto šte. 4 odpre se
nova trgovina s svežim sadjem, zelenjavo,
Marijinem cvetjem, ribami za akvarije,
konzervami za hrano, kitajskim čajem,
angleškimi biskoti, pravim jamajskim ru-
mom in južnim vočjem po jako nizkih
cenah ter se ob enem jamči za pristnost
blaga. — Na vslogo p. n. občinstva je po-
seben težak, ki dostavlja nakupljene stvari
na stanovanje.

ŽELOČEVA ÉSENCA

lekarka Piccoli-ja
v Ljubljani.

ni nikakor sredstvo, ki skoraj rastrga čre-
vesa in sili naravno i ju delovaje! Mar-
vč ta esenca je polajševalna p. vender
gotova, uspešna pomoč, ki le podpira naša
notranja telesna delovanja in tódaj ne
škodi črevesom nikdar, če bi se še toliko
časa zavživala. Ona ozdravlja vse obole-
losti želoččave in telesne, vranične in
jetrne bolezni, kakor posebno slato žilo,
vsako telesno zaprtje, vod-nice, dolgo-
trajajočo drisko vled pokvarjenih čreves,
in je povrhú najuspešnejše sredstvo zoper
eliste pri otrocih. — Iad lovat-lj je po-
šilja v zabojčkih na 12 steklenic za 1 gl.
10 kr.; poštné stroške trpe p. n. naročniki.

V Trstu: Biasoletto, Ponte Rosso; Ed
pl. Leitenburg, Giardin Publico; G. pl.
Leitenburg, Piazza S. Giovanni; For-
boschi, lekarna sul Cammello, Corso;
Picciola, Piazza Barriera Vecchia; Poz-
zetto, Palazzo del Lloyd; Praxmarer, Pa-
lazzo Municipale; Prendini, Palazzo Mo-
dello; Ravasini, Piazza della Stazione; Ro-
vis Piazza della Legna; Saravali, za ma-
gistratom; Serravallo, Piazza Cavana;
Suttina, lekarna »Liprandi«, Piazza della
Dogana; Udovitch, Via Farneto; Xico-
vich, Via S. Nicoló; Zanetti, Via Nuova.

TVRDKA Bernhard Ticho

Brünn, Krautmarkt 18,

(v lastnej hiši)

pošilja proti povzetju:

Sukna za gospe
deset metrov, sama volna v vs-h modernih
barvah dvojna širokost f. 8.

Kalmuka
deset metr., črtež po modl se da oprati 60
ctm f. 2.70.

Valarijne flanelo
deset met., ki se da oprati na pol volna po
najnovjših risarjih 60 ctm. f. 4

Baršena za obleke
deset metr., ki se da oprati, krasni vzorec
60 ctm širok f. 3

Niger kega valjaneg sukna
deset metr., sama volna, najnovjša blago
za jesenske in zimske obleke dvojne širo-
kosti for 5.

Velurjevi šali
3/4 dolga samo volna f. 3.50.

Ragusa moderno sukno
tvostroko široko, za kostume, v vseh barvah,
tudi progasto in pisano 10 metr. for. 9.

Blago za spalne sukne
60 ctm. šir najnovjši vzorec 10 m. f. 2.50

Životi „Jersey“ za gospe
(jopice) z svilnatimi gumbi, v vseh barvah,
kompletne, velike; 1 komad f. 1.50

Košulje za delalce
iz rumburškega oksforda velike, 3 kom f. 2

Holandéke dolge preproge (ostanki)
10-12 metrov dolge, 1 ostank f. 3.60

Normalne košulje in hlača,
kompletne, velike, 1 kom. f. 1.50

Črni Terno
saksonski izvod, dvostroko širok za celo
bleko, 10 metr. f. 4.50

Progasto blago za obleke
60 ctm široko, najnovjši vzorci,
50 met f. 2.50

Volnati ryp
v vs-h barvah, 60 ctm širok,
10 metrov f. 3.80

Dreldrath (Trožičje)
najboljša vrsta, 60 ctm široko,
10 metrov f. 2.80

Žen-ke košulje
iz močnega platna s črčkami
6 komadov f. 3.25

Dom čs platno
1 komad, 30 vatlov 3/4 for: 4.50
1 „ 30 „ 5/8 „ 5.50

Klug-Webe
boljša n-go platna
1 komad, širok, 30 vatlov f. 6

Sifon
1 komad, 30 vatlov, 1 m f. 5.50, naj-
boljša vrsta f. 6.50

Kannafas
1 kom. 30 vatlov, lila f. 1.80
1 „ 30 „ rudeč f. 2.20

Oksford
se mor-
pr ti, dobra vrsta, 1 kos
30 vatlov f. 4.50

Garnitura iz rip-a
sestoječa iz 2 posteljnih prti pregrinjaj in
nam znega vrta se svilnatimi čipkami
for. 4.50

Garnitura iz jute
2 namizna prta in posteljno pogrinjalo
s čipkami f. 3.50

Jute zastor
juršk vzorec; podpolni
for 2.30

Konjska plahta
jako dobra, 190 ctm. dolga, 130 ctm.
široka, f. 1.50

Odeje za fijakerja
190 cm. dolga 130 cm široka, f. 2.50

Košulje za gospe, lastno delo
bele ali ba vane 1 kos Ia f. 1.80,
IIa f. 1.20

Žanske košulje
iz šifona in platna, fluo pletene, 3 kom,
for. 2.50

Tovarno skladišče suknega blaga

Brnsko sukno
Ost-nek 3. 10 m-trov za podpolno možko
obleko f. 3.75

Ostanki Brnskega sukna
Ost-nek za podpolno možko obleko 3.10
m trov dolga for 5

Blago za zimske suknje
ost-nek 2-10 m za popolno zim-
sko suknjo rjavo in višnjevo, f. 2.50

Blago za površnje suknje
najfinejša vrsta, za celo suknj f. 7.-

Vzorki brezplačno in franco. Kar
komu ni všeč se sprejme brez ugo-
vora nazaj.

Izdajatelj in odgovorni urednik Julij Mikota.

Tiskarna Dolenc v Trstu.